

Pravo svakog djeteta
na školski obrok

Zagreb, 12. lipnja 2020.

Otvoreno pismo

**“Podržite pravo svakog djeteta
na školsku prehranu!”**

Pravo svakog djeteta
na školski obrok

Poštovani/a,

Posljednjih dana ponovno smo mogli pratiti u medijima kako su pojedini “prvašići” ostali bez obroka u školama, jer roditelji nisu podmirili račun za školsku prehranu. Kada je škola upitana kako je do takve situacije došlo, kao ključni razlog istaknuta je činjenica da ove školske godine „zbog ograničenja sredstava“ učenici prvog razreda nisu uključeni u projekt Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) te pristup istom imaju samo učenici od 2. do 8. razreda, dok je ostalo nejasno zbog čega je do toga došlo i zašto taj jaz nije riješen javnim sredstvima. Ovo se pitanje logično nameće uzimajući u obzir da se radi o osnovnim ljudskim pravima djece u siromaštvu, kao jedne od najugroženijih društvenih skupina, dok svrha javnih sredstava mora biti zadovoljiti upravo ovakve osnovne egzistencijalne potrebe.

Ovo je jedna od nažalost mnogih situacija koja govori kako u Hrvatskoj izostaje ikakva sustavna briga za djecu, ali i druge skupine u riziku. Izostanak sustavnog pristupa rješavanju ovog problema, kao i zaštiti prava djece u ovom segmentu, vidljiv je u načinu financiranja školske prehrane djece gdje se Vlada oslanja na projektno financiranje, bez dugoročnog plana održivosti situacije kada projektno financiranje prestane i/ili bude onemogućeno. U tom dijelu potpuno je zanemarena činjenica da, unatoč tome što projektno financiranje staje, potreba djece i obitelji za sufinanciranjem i dalje ostaje. Da postoji sustavna briga i kontinuiranost politika takvo nešto se ne bi moglo dogoditi, a posebice ne u situaciji pandemije (ali i izgledno nove ekonomske krize pred kojom jesmo) kada više nego ikada treba voditi računa o djeci koja odrastaju u siromaštvu, obzirom na to da su upravo ona izložena brojnim negativnim zdravstvenim i društvenim posljedicama.

Kako bi se takve situacije ubuduće izbjegle, a ponajprije izlaganje ijednog djeteta stigmatizaciji i poniženju jer odrasta u siromaštvu, ovim putem pozivamo Vladu RH i nadležno Ministarstvo znanosti i obrazovanja da hitno riješi pitanje školske prehrane na sustavan način kroz osiguranje sigurnih javnih sredstava kojima će se jednako za svu djecu osnovnoškolske dobi omogućiti besplatna školska prehrana. Kada se radi o interesima djece, ciljana i kratkoročna te neodrživa rješenja nisu dobra, a posebice ne ona financirana projektnim sredstvima i programima, budući da uvijek dovode do rizika da programi podrške ne dođu do sve djece u potrebi. Univerzalno pravo na školsku prehranu jedino je primjereno rješenje.

Pravo svakog djeteta
na školski obrok

Napominjemo da u Ustavu RH, članku 1. jasno stoji kako je Hrvatska socijalna država, dok se dodatno ističe i kako država štiti djecu te stvara socijalne, kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život (čl. 63). Hrvatska je uz to i potpisnica brojnih međunarodnih instrumenata, pa tako i Konvencije o pravima djece kojom se obvezala štiti prava i interese djece i poduzeti sve potrebne mjere zaštite djece od svih oblika diskriminacije. Iluzorno je govoriti o socijalnoj državi koja štiti prava i interese djece kada imamo situaciju da naši najmlađi članovi društva nemaju zadovoljena osnovna prava i potrebe. Stoga je univerzalno pravo na školsku prehranu prvi korak u ispravljanju nepravde i osiguravanje bolje budućnosti za djecu diljem Hrvatske.

Konačno, napominjemo da je pojedinoj djeci to jedini (kvalitetni) obrok u danu! Da je tome tako pokazuju ranija istraživanja u Hrvatskoj te podaci Eurostata koji govore kako si trećina obitelji s djecom ne može priuštiti obrok s mesom, ribom ili vegetarijanskim nadomjestkom svaki drugi dan.

Stoga vas pozivamo da podržite ovu inicijativu kojom od Vlade RH tražimo da se svakom djetetu omogući pravo na školsku prehranu!

S poštovanjem,

izv. prof. dr. sc. Ivana Dobrotić
doc. dr. sc. Marijana Kletečki Radović
izv. prof. dr. sc. Olja Družić Ljubotina
doc. dr. sc. Antonija Petričušić

Na znanje:

1. Ured Predsjednika RH, n/p predsjednika Zorana Milanovića
2. Hrvatski sabor, n/p predsjednika Gordana Jandrokovića
3. Vlada RH, n/p premijera mr. sc. Andreja Plenkovića
4. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, n/p ministrice prof. dr. sc. Blaženke Divljak
5. Ministarstvo za demografiju, obitelji, mlade i socijalnu politiku, n/p ministrice, izv. prof. dr. sc. Vesne Bedeković
6. Ministarstvo zdravstva, n/p ministra izv. prof. dr. sc. Vilia Beroša, dr. med.
7. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, n/p ministra Marka Pavića
8. Ured pučke pravobraniteljice, n/p pravobraniteljice Lore Vidović
9. Ured pravobraniteljice za djecu, n/p pravobraniteljice Helence Pirnat Dragičević
10. Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, n/p pravobraniteljice Anke Slonjšak
11. Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, n/p ravnatelja Alena Tahiri
12. Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj, n/p voditeljice Violete Simeonove Staničić
13. Političke stranke
14. Mediji